Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

Nr. 81.992 van 5 augustus 1999

A. 84.595/VIII-1387

In zake : **LAVEYT** Juliette,

die woonplaats heeft gekozen bij Mr. Philippe GERARD en Mr. François TULKENS, advocaten, Louizalaan 523 1050 Brussel,

tegen :

de Belgische Staat, vertegenwoordigd door de Minister van Justitie,

die woonplaats heeft gekozen bij Mr. Philippe LEVERT, advocaat, Clementinalaan 3 1190 Brussel.

DE VOORZITTER VAN DE VIe VAKANTIEKAMER VAN DE RAAD VAN STATE, RECHTSPREKEND IN KORT GEDING,

Gezien de vordering die Juliette LAVEYT op 7 juni 1999 heeft ingesteld om de schorsing van de tenuitvoerlegging te verkrijgen van de beslissing van 8 april 1999 waarbij de verwerende partij geweigerd heeft haar kandidatuur voor het ambt van ondervoorzitter van de rechtbank van eerste aanleg te Brussel in aanmerking te nemen;

Gezien het op dezelfde dag ingediende verzoekschrift, waarbij dezelfde verzoekster de nietigverklaring van dezelfde beslissing vordert;

Gezien de nota met opmerkingen en het administratief dossier van de verwerende partij;

Gezien het verslag van de heer BOUVIER, eerste auditeur-afdelingshoofd bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 15 juli 1999, waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 28 juli 1999 om 15 uur;

Gelet op de kennisgeving aan de partijen van het verslag en van de beschikking tot vaststelling van de rechtsdag;

Gehoord het verslag van de heer GEUS, kamervoorzitter;

Gehoord de opmerkingen van Mr. TULKENS, advocaat, die voor verzoekster verschijnt, en van Mr. LEVERT, advocaat, die voor de verwerende partij verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van de heer BOUVIER, eerste auditeur-afdelingshoofd;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de volgende feiten dienstig zijn voor het onderzoek van de vordering tot schorsing :

1. Verzoekster is licentiate in de rechten en bezit een bijzonder diploma van licentiate in het verzekeringsrecht.

2. Zij wordt op 5 oktober 1972 als advocate toegelaten tot de stage en wordt op 19 november 1975 ingeschreven op het tableau van de Orde der Advocaten van de balie te Brussel.

3. Op 26 april 1993 wordt officieel erkend dat verzoekster geslaagd is voor de examens over de kennis van het Nederlands.

4. Bij koninklijk besluit van 20 september 1993 wordt verzoekster benoemd tot rechter in de rechtbank van eerste aanleg te Brussel.

5. De wet van 18 juli 1991 tot wijziging van de voorschriften van het Gerechtelijk Wetboek die betrekking hebben op de opleiding en de werving van magistraten treedt in werking op 1 oktober 1993. Artikel 21, § 1, van die wet bepaalt :

" De magistraten in dienst op de dag van de inwerkingtreding van de bepalingen van de onderhavige wet, zijn geacht de gerechtelijke stage bepaald in artikel 259quater van het Gerechtelijk Wetboek, ingevoegd bij artikel 20 van onderhavige wet, te hebben vervuld, en zijn geacht in het examen inzake beroepsbekwaamheid, zoals bepaald in artikel 259bis van hetzelfde Wetboek, geslaagd te zijn".

6. Op 6 oktober 1993 neemt het hof van beroep te Brussel de eed van verzoekster af.

7. In het Belgisch Staatsblad van 23 december 1998 wordt bekendgemaakt dat er een betrekking van ondervoorzitter in de rechtbank van eerste aanleg te Brussel vacant is, van wie de voordracht toekomt aan de Franse taalgroep van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad.

8. Op 8 januari 1999 dient verzoekster haar kandidatuur voor dat ambt in.

9. Op 8 april 1999 ontvangt verzoekster een brief die als volgt is ondertekend : "Voor de Minister, adviseur-generaal R. MEERMAN". Deze brief luidt als volgt :

" Mevrouw de Rechter,

Naar aanleiding van uw kandidatuur voor het ambt van ondervoorzitter in de rechtbank van eerste aanleg te Brussel van wie de voordracht toekomt aan de Franse taalgroep van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad (Belgisch Staatsblad van 23 december 1998) moet ik u tot mijn spijt meedelen dat uw kandidatuur niet in aanmerking kan worden genomen.

Artikel 189 van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt immers dat om tot ondervoorzitter te kunnen worden benoemd, de kandidaat :

- § 2. "die de gerechtelijke stage heeft doorgemaakt, (...) bovendien gedurende ten minste zeven jaar het ambt van magistraat van het openbaar ministerie of van rechter (moet) hebben vervuld";

- § 3. "die voor het examen inzake beroepsbekwaamheid is geslaagd, (...) bovendien (...) ten minste vijftien jaar werkzaam (moet) zijn geweest aan de balie, het ambt van magistraat van het openbaar ministerie of van rechter (moet) hebben vervuld, (...)".

Aangezien u bij koninklijk besluit van 20 september 1993 tot rechter in de rechtbank van eerste aanleg te Brussel bent benoemd en op 6 oktober 1993 de eed hebt afgelegd, kan artikel 21, § 1, van de wet van 10 juli 1991 niet worden toegepast;

Dit is de bestreden beslissing;

Overwegende dat verzoekster een eerste middel ontleent aan de schending van artikel 287 van het Gerechtelijk Wetboek, aan machtsoverschrijding en aan dwaling omtrent het recht; dat zij betoogt dat deze bepaling de Minister van Justitie niet de mogelijkheid biedt om "de ingekomen kandidaturen te selecteren en te

besluiten dat sommige niet in aanmerking worden genomen" : dat zij voorts opmerkt dat "het immers een gevestigde gewoonte is alle ingekomen kandidaturen om advies voor te leggen, in casu aan het hof van beroep dat vervolgens zijn opmerkingen te kennen geeft over de reden(en) waarom een kandidatuur kan worden afgewezen op de grond dat hetzij de sollicitatiebrief, hetzij de sollicitant zelf, niet aan de wettelijke voorwaarden voldoet";

Overwegende dat de verwerende partij antwoordt dat artikel 287 van het Gerechtelijk Wetboek alleen betrekking heeft op de vormvereisten die bij het indienen van een kandidatuur voor een rechterlijk ambt moeten worden vervuld en dus niets met de grief van verzoekster te maken heeft; dat ze opmerkt dat "uit de bepalingen die de voorwaarden stellen voor een benoeming tot ondervoorzitter van een rechtbank van eerste aanleg geenszins blijkt dat de verwerende partij niet bevoegd is om na te gaan of de verschillende ingediende kandidaturen in overeenstemming zijn met de voorschriften van het Gerechtelijk Wetboek waarin wordt bepaald aan welke voorwaarden de kandidaten moeten voldoen om in dat ambt te kunnen worden benoemd"; dat ze voorts opmerkt dat "de omstandigheid dat de verwerende partij nagaat of de kandidaturen ontvankelijk zijn, beschouwd moet worden als een fase die voorafgaat aan het overzenden van de kandidaturen aan de algemene vergadering van het hof van beroep en aan de Brusselse Hoofdstedelijke Raad"; dat de verwerende partij tot slot van oordeel is dat de Raad van State in zijn arrest nr. 59.452 van 3 april 1996 inzake SWARTENBROECKX "impliciet, maar duidelijk geoordeeld heeft dat de Minister van Justitie bevoegd is om te beslissen dat een kandidaat niet voldoet aan de wettelijke voorwaarden om in een ambt bij de magistratuur te worden benoemd en bijgevolg bevoegd is om te beslissen de zaak niet

aanhangig te maken bij één van de adviescomités, ingesteld overeenkomstig artikel 259ter van het Gerechtelijk Wetboek";

Overwegende dat het aan het hof van beroep te Brussel en in casu aan de Franse taalgroep van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad toekomt om een dubbeltal voor het ambt van ondervoorzitter van de rechtbank van eerste aanleg te Brussel voor te dragen; dat die overheidsinstanties behoren na te gaan of de kandidaten aan de wettelijke voorwaarden voldoen; dat de Minister van Justitie daarna een ontwerpbesluit houdende benoeming van één van de voorgedragen kandidaten ter ondertekening moet voorleggen aan de Koning en daarbij één van die kandidaten kan afwijzen om redenen die te maken hebben met het vervullen van de benoemingsvoorwaarden; dat de minister een kandidatuur niet meteen kan weren, tenzij in het geval van verval bepaald bij artikel 287, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek; dat het middel ernstig is;

Overwegende dat verzoekster een tweede middel ontleent aan de schending van de artikelen 10, 11, en 151 van de Grondwet, van de artikelen 288 en 289 van het Gerechtelijk Wetboek, van artikel 21, § 1, van de wet van 18 juli 1991 tot wijziging van de voorschriften van het Gerechtelijk Wetboek die betrekking hebben op de opleiding en de werving van magistraten, van het gelijkheidsbeginsel en het non-discriminatiebeginsel, van de beginselen van behoorlijk bestuur, van het beginsel van de rechtszekerheid en aan dwaling omtrent het recht; dat zij in een eerste onderdeel betoogt dat de eedaflegging van een magistraat terugwerkt tot op de datum van het benoemingsbesluit, aangezien op basis van die datum de ranginneming van elke magistraat kan worden bepaald; dat zij daaruit opmaakt dat de woorden "magistraten in dienst op de dag

van de inwerkingtreding van de bepalingen van de onderhavige wet", vermeld in artikel 21, § 1, van de wet van 18 juli 1991, zo moeten worden opgevat dat ze ook betrekking hebben op de magistraten die op de dag van inwerkingtreding van die wet al waren benoemd, dus ook op de magistraten die vóór die datum van inwerkingtreding regelmatig benoemd waren, maar na die datum de eed hebben afgelegd; dat verzoekster in een tweede onderdeel aanvoert dat, als de interpretatie die zij in het eerste onderdeel van het middel voorstelt niet wordt gevolgd, de beginselen inzake gelijkheid en non-discriminatie worden geschonden, aangezien de heer LEVECQUE op dezelfde dag als verzoekster tot rechter in de rechtbank van eerste aanleg te Charleroi is benoemd, maar pas op 30 september 1993 de eed heeft afgelegd; dat zij daaruit besluit dat "twee benoemingen van dezelfde datum aanleiding hebben gegeven tot eedafleggingen op verschillende data met belangrijke gevolgen (...) zonder dat enige redelijke verantwoording voor dat verschil kan worden gegeven"; dat verzoekster in een derde onderdeel oordeelt dat als geen enkele discriminatie tussen de heer LEVECQUE en haarzelf werd vastgesteld, daaruit zou volgen dat artikel 21, § 1, in strijd is met de Grondwet omdat daarin een criterium wordt gehanteerd dat niet deugdelijk of niet relevant is ten opzichte van de doelstelling van de wet; dat zij vraagt dat in dat geval een prejudiciële vraag aan het Arbitragehof wordt gesteld;

Overwegende dat de verwerende partij, onder verwijzing naar de rechtsleer, aanvoert dat "de eedaflegging het juiste ogenblik aangeeft waarop de wettelijke uitoefening van het ambt begint" en dat "een betrekking van rechter pas ten volle is toegewezen nadat de eed is afgelegd en afgenomen"; dat ze aanvoert dat artikel 21, § 1, van de wet van 18 juli 1991 een overgangsbepaling is die afwijkt van het gemene recht en

dus restrictief moet worden uitgelegd; dat ze van oordeel is dat de tekst duidelijk is en dus niet voor interpretatie vatbaar is; dat ze voorts opmerkt dat de benoemde magistraat altijd kan weigeren om de eed af te leggen en dus om in dienst te treden, zodat de woorden "in dienst" inhouden "dat de betrokken magistraat de conditio sine qua non heeft vervuld om zijn ambt werkelijk te kunnen uitoefenen, namelijk dat hij de eed heeft afgelegd; dat ze verwijst naar artikel 89 van de wet van 22 december 1998 dat, in verband met de inwerkingtreding van deze wet, nu eens de woorden "magistraten in dienst" en dan weer de woorden "magistraten benoemd vóór de inwerkingtreding van de wet" gebruikt om verschillende situaties te regelen; dat ze voorts opmerkt dat het criterium van de indiensttreding onredelijk noch overdreven is, daar dit criterium abstract moet worden beoordeeld en niet in het licht van de tijdelijke omstandigheden die aan de eedaflegging van verzoekster ten grondslag hebben gelegen; dat de verwerende partij tot slot aanvoert dat de discriminatie waarover verzoekster zich beklaagt, niet haar oorsprong vindt in het voornoemde artikel 21, maar in de omstandigheden die aan de inwerkingtreding van die tekst en aan de eedaflegging van verzoekster ten grondslag hebben gelegen;

Overwegende dat artikel 21, § 1, van de genoemde wet van 18 juli 1991 niet doelt op precieze juridische begrippen zoals benoeming, eedaflegging of uitoefening van gerechtelijke ambten; dat er des te meer grond is om de woorden "magistraten in dienst" te interpreteren, daar ze bepalen wanneer van de nieuwe benoemingsvoorwaarden kan worden afgeweken en daar het criterium van de vaststaande benoeming in dat verband, prima facie, het meest geschikte criterium lijkt;

Overwegende dat de afdeling wetgeving van de Raad van State in haar advies over het voorontwerp van wet dat de wet van 18 juli 1991 zou worden, kritiek had op de bepaling over de vrijstelling van het examen inzake beroepsbekwaamheid dat in verscheidene artikelen van het voorontwerp voorkwam en de volgende conclusie trok :

" Die bepaling moet dus vervallen in elk artikel waar ze voorkomt. Ze zou echter wel kunnen worden gebruikt als een overgangsbepaling om de toestand te regelen van de magistraten die hun loopbaan vóór de inwerkingtreding van de wet zijn begonnen" (Gedr. St., Senaat, 974-1 (1989-1990), blz. 57);

dat de regering deze opmerking in aanmerking heeft genomen, aangezien het wetsontwerp dat bij de Senaat is ingediend, een artikel 20 bevat dat als volgt luidt :

" § 1. De magistraten in dienst op de dag van de inwerkingtreding van de beschikkingen van de onderhavige wet zijn geacht de gerechtelijke stage vervuld te hebben voorzien bij artikel 427quater, ingevoegd bij artikel 19 van de onderhavige wet.

§ 2. Het vergelijkend examen inzake beroepsbekwaamheid is niet vereist van de gerechtelijke stagiairs, die, op de dag van de inwerkingtreding van de beschikkingen van de onderhavige wet, het ambt van gerechtelijke stagiair op grond van de wet van 8 april 1971 reeds uitoefenen";

dat de memorie van toelichting bij het wetsontwerp geen enkele commentaar over die nieuwe bepaling bevat; dat de commissie voor de justitie van de Senaat die tekst als zodanig heeft aangenomen; dat de heer CHEVALIER, volksvertegenwoordiger, een amendement heeft ingediend dat ertoe strekt artikel 20, § 1, te vervangen door wat volgt :

" § 1. De magistraten in dienst op de dag van de inwerkingtreding van de beschikkingen van de onderhavige wet zijn geacht de gerechtelijke stage, voorzien bij artikel 427quater, ingevoegd bij artikel 19 van onderhavige wet, te hebben vervuld, en zijn geacht in het examen inzake beroepsbekwaamheid, zoals voorzien bij artikel 427bis, geslaagd te zijn";

dat de verantwoording van dit amendement als volgt luidt :

" De wijzigingen opgeroepen in de artikelen 5, 6, 9, 12, 13 en 14 van het wetsontwerp zullen talloze problemen meebrengen en een discriminatie uitmaken ten aanzien van de thans benoemde magistraten.

Voorbeeld : een magistraat werd benoemd in 1990 (...).

Het is evenwel niet denkbaar dat een benoemd magistraat zou dienen deel te nemen aan bedoeld examen teneinde de bewijzen te leveren dat hij voldoet aan de benoemingsvoorwaarden van het ambt dat hij reeds bekleedt (...).

Aan voormelde regeling kan, door het invoeren van artikel 20 in bovenstaande versie, een oplossing geboden worden, daar er bepaald wordt dat de magistraten, in dienst bij de inwerkingtreding van de wet, (...).

Op deze wijze zou een zekere beroepservaring ingebouwd worden als voorwaarde om tot een hoger ambt benoemd te kunnen worden, maar zouden de thans benoemde magistraten de vrijkomende ambten kunnen invullen"; (Gedr. St., Kamer, 1565/2 - 90/91, blz. 1 en 2);

dat de commissie voor de justitie tijdens haar debatten verscheidene magistraten heeft gehoord; dat zij op een vraag van de rapporteur, de heer CHEVALIER, het volgende geantwoord hebben :

" De magistraten steunen ten volle het voorstel van uw rapporteur om in dit wetsontwerp een overgangsbepaling in te voegen waardoor de magistraten, die op het ogenblik van de inwerkingtreding van het ontwerp reeds benoemd zijn, vrijgesteld worden van het examen van beroepsbekwaamheid" (Gedr. St., Kamer, 1565/10 - 90/91, blz. 16);

dat een lid van de genoemde commissie zijn betoog als volgt heeft besloten :

" De heer Eerdekens vindt deze drastische ommezwaai onaanvaardbaar en stelt voor dat de huidige bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek inzake benoemingen van kracht zouden blijven voor de reeds benoemde magistraten"; (Gedr. St., Kamer, 1565/10 - 90/91, blz. 32);

dat het amendement van de heer CHEVALIER eenparig is aangenomen (Gedr. St., Kamer, 1565/10 - 90/91, blz. 75); dat uit wat voorafgaat blijkt dat de woorden "magistraten in dienst" moeten worden opgevat overeenkomstig de zeer duidelijk uitgedrukte wil van de wetgever; dat deze woorden slaan op de magistraten die op 1 oktober 1993 al benoemd waren; dat zulks het geval is met verzoekster; dat het eerste onderdeel van het middel ernstig is;

Overwegende, aangaande het moeilijk te herstellen ernstig nadeel dat zij door de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing zou kunnen ondervinden, dat verzoekster aanvoert dat het vermoeden bedoeld in artikel 21, § 1, van de wet van 18 juli 1991 niet voor haar kan gelden en zij derhalve in de ambten vermeld in de artikelen 187, 189, § 1, 190, 191, § 1, 193, 194, § 1, 207 tot 209, 254 en 258 van het Gerechtelijk Wetboek niet kan worden benoemd, tenzij zij slaagt voor het bekwaamheidsexamen of de gerechtelijke stage vervult; dat zij van mening is dat het enige resterende beroepsperspectief erin bestaat rechter in de rechtbank van eerste aanleg te Brussel te blijven; dat zij voorts aanvoert dat er kort geleden een nieuwe betrekking van ondervoorzitter voor een tweetalige magistraat van de Franse taalrol is opengevallen;

Overwegende dat de verwerende partij antwoordt dat het moeilijk te herstellen ernstig nadeel dat verzoekster aanvoert, geen gevolg is van de aangevochten handeling, maar van de omstandigheden die aan haar benoeming en aan haar eedaflegging ten grondslag liggen; dat ze betoogt dat het nadeel dat door de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden handeling ontstaat op zich niet ernstig is en dat het veronderstelde nadeel dat verzoekster niet naar andere gerechtelijke ambten kan solliciteren, buiten

beschouwing moet worden gelaten; dat ze voorts zegt dat het helemaal niet vaststaat dat de betrekking van ondervoorzitter van de rechtbank van eerste aanleg te Brussel automatisch aan een Franstalige magistraat wordt toegewezen;

Overwegende dat de interpretatie die de verwerende partij aan artikel 21, § 1, van de wet van 18 juli 1991 geeft, ertoe leidt dat verzoekster alle vooruitzichten op een andere baan gedurende de procedure tot nietigverklaring worden ontnomen en zelfs daarna, naargelang van het middel op grond waarvan het eventuele vernietigingsarrest zou worden gewezen; dat het gevaar voor een ernstig nadeel vaststaat;

Overwegende dat voldaan is aan de twee voorwaarden gesteld in artikel 17, § 2, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State die vervuld moeten zijn om de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden handeling te kunnen bevelen,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Geschorst wordt de tenuitvoerlegging van de beslissing van 8 april 1999 waarbij de Minister van Justitie geweigerd heeft de kandidatuur van Juliette LAVEYT voor het ambt van ondervoorzitter van de rechtbank van eerste aanleg te Brussel in aanmerking te nemen.

Artikel 2.

De beslissing over de kosten wordt in beraad gehouden.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van de VIe vakantiekamer, rechtsprekend in kort geding, op vijf augustus 1900 negenennegentig door :

de Hr.	GEUS,	kamervoorzitter,
Mevr.	NOTEBAERT,	griffier.

De Griffier, **De Voorzitter,**

Chr. NOTEBAERT. **J.-Cl. GEUS.**

**VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.**